

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

15.12.2005

EP-PE_TC1-COD(2005)0007

***I

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 15. detsembril 2005, eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2006 puuetega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul (EP-PE_TC1-COD(2005)0007)

PE 368.277

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 15. detsembril 2005

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2006
puuetega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 80 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

ning arvestades järgmist:

- (1) Lennuteenuste ühtne turg peaks kodanikele üldiselt kasu tooma. Sellest tulenevalt peaksid võrreldavad õhusõiduvõimalused olema kättesaadavad *puude* vanuse või *mis tahes* muu teguri tõttu *puuetega ja liikumispuudega* inimestele. *Puuetega ja liikumispuudega isikutel on teiste kodanikega ühesugune õigus liikumis- ja valikuvabadusele ning mittediskrimineerimisele. See hõlmab nii õhutransporti kui ka muid eluvaldkondi.*
- (2) Seepärast tuleks *puuetega ja liikumispuudega* isikute vedamisega nõustuda ning nende vedamisest ei tohiks keelduda nende *puuet või* piiratud liikuvust põhjenduseks tuues, välja arvatud seadusega ettenähtud ohutusega seotud põhjustel. *Enne puuetega või piiratud liikuvusega isikute broneeringu kinnitamist peaksid lennuettevõtjad, nende esindajad või reisikorraldajad tegema mõistlikke jõupingutusi, et teha kindlaks ohutusega seotud põhjused, mis takistaksid selliste isikute asjaomastele lendudele paigutamist.*

---

¹ ELT C 24, 31.1.2006, lk 12.

² ELT C

³ Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2005. aasta seisukoht.

- (3) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada muid reisijate õigusi, mis on kehtestatud ühenduse õigusaktidega, eelkõige nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiiviga 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta². **Kui sama sündmus annab aluse samale õigusele taotleda hüvitist või ümberbroneerimist nii ühe antud õigusakti kui ka käesoleva määruse alusel, siis peaks asjaomasel isikul olema õigus kasutada seda õigust omal äranägemisel vaid ühe korra.**
- (4) Et anda **puuetega ja** liikumispuudega isikutele lennureiside tegemiseks teiste kodanikega võrreldavad võimalused, tuleks lennujaamades ja õhusõiduki pardal osutada neile nende erivajadustele vastavat abi, **mida teevad selleks vajalikud töötajad, kasutades vajalikke abivahendeid.** Sotsiaalse hõlvamise huvides peaksid asjaomased isikud saama kõnealust abi **lisatasuta.**
- (5) Asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil asuvates lennujaamades antav abi peaks muu hulgas võimaldama **puuetega ja** liikumispuudega isikutel liikuda lennujaama saabumiseks määratud punktist õhusõidukini ja õhusõidukist lennujaamast lahkumiseks määratud punktini, sealhulgas pardaleminek ja mahatulek. **Sellised punktid tuleks määrata terminalihoonete peasissepääsudes, registreerimislaudade alal, rongi-, kergraudtee-, metroo- ja bussijaamades, taksopaatustes ja muudes reisijate saabumispunktides ning lennujaama parklates.** Abi korraldus peaks välistama katkestused ja viivitused, tagades samas kõrged ja samaväärsed standardid kogu ühenduses ning kasutades oma vahendeid optimaalselt, olenemata konkreetsest lennujaamast või lennuettevõtjast.
- (6) Nende eesmärkide saavutamiseks peaks lennujaamades **kvaliteetse abi osutamine olema keskse asutuse vastutus.** Kuna lennujaamade käitajatel on kogu oma lennujaama territooriumil teenuste osutamisel keskne roll, tuleks see **üldine** vastutus anda nende kanda.
- (7) **Lennujaamade käitajatel peaks olema võimalus puuetega ja liikumispuudega isikutele ise abi võimaldada. Alternatiivina ja arvestades teatud käitajate ja lennuettevõtjate positiivset rolli minevikus võivad käitajad sõlmida kolmandate pooltega lepinguid taolise abi andmiseks, ilma et see piiraks ühenduse õiguse, sealhulgas riigihankeid puudutavaid asjakohaseid sätteid.**

---

¹ EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59.

² ELT L 46, 17.2.2004, lk 1.

- (8) Abi tuleks rahastada selliselt, et koormus jaotatakse võrdselt kõigi lennujaama kasutavate reisijate vahel ning välditakse negatiivseid ajendeid **puuetega ja** liikumispuudega isikute vedamise vältimiseks. Kõige tõhusam rahastamisviis näib olevat iga lennujaama kasutava lennuettevõtja suhtes kehtestatud tasu, mis on proportsionaalne tema poolt lennujaama ja sealt ära veetavate reisijate arvuga.
- (9) *Eesmärgiga tagada eelkõige, et lennuettevõtjale kehtestatud tasud on vastavuses puuetega ja liikumispuudega isikutele osutatava abiga, ja et need tasud ei teeni käitaja muu tegevuse rahastamise eesmärki peale selle, mis on seotud antud abi andmisega, tuleks tasusid kinnitada ja kohaldada täielikult läbipaistvalt. Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiivi 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades¹ ja eelkõige sätteid eraldi raamatupidamisarvestuse kohta tuleks seetõttu kohaldada, kui see ei ole vastuolus käesoleva määrusega.*
- (10) Et anda **puuetega ja** liikumispuudega isikutele tõhusad õhusõidu võimalused, tuleb lennuettevõtjatelt nõuda teatavate abivormide osutamist õhusõiduki pardal.
- (11) *Puuetega ja liikumispuudega isikutele abi andmise korraldamisel ja vastava personali koolitamisel peaksid lennujaamad ja lennuettevõtjad võtma arvesse Euroopa Tsiviillennunduskonverentsi (ECAC) toimimisjuhendit liikumispuudega isikute maapealse teenindamise kohta, nagu on sätestatud ECAC dokumendi J lisas.*
- (12) *Uute lennujaamade ja terminalide kavandamisel ning suuremate uuendustööde teostamisel peaks lennujaamade käitajad võimalusel võtma arvesse puuetega ja liikumispuudega isikute vajadusi. Sarnaselt peaks lennuettevõtjad võimalusel võtma selliseid vajadusi arvesse uute ja uuendatavate lennukite kavandamise otsustamisel.*
- (13) *Rangelt tuleks kinni pidada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivist 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta seoses isikuandmete töötlemisega ja selliste andmete vaba liikumise kohta², et tagada puuetega ja liikumispuudega isikute privaatsuse austamine ning nõutud teabe kasutamine ainult käesolevas määruses sätestatud abistamiskohustuste täitmiseks, kasutamata seda kõnealust teenust kasutavate reisijate vastu.*

---

¹ EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

² EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31. Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003.

- (14) *Lennureisijatele edastatav kogu oluline teave peab olema kättesaadav ka alternatiivsel, puuetega ja liikumispuudega isikutele kättesaadaval kujul ja vähemalt samades keeltes kui teistele reisijatele kättesaadavaks tehtud teave.*
- (15) *Kui ratastool, muu liikumisabivahend või liikumis- ja abivahend on saanud kahjustada või läinud kaotsi tegevuse käigus lennujaamas või transpordil õhusõiduki pardale, tuleb reisijale, kellele ese kuulus, maksta hüvitist vastavalt rahvusvahelisele, ühenduse ja riiklikule õigusele.*
- (16) *Puuetega või liikumispuudega isik, kes on seisukohal, et käesolevat määrust on rikutud, peaks teavitama sellest vastavalt kas lennujaama käitajat või asjaomast lennuettevõtjat. Kui puuetega või liikumispuudega isik ei jõua sel viisil rahuldava tulemuseni, peaks tal olema võimalus esitada kaebus asjaomase liikmesriigi selleks määratud organi(te)le.*
- (17) *Lennujaamas antavat abi puudutavad kaebused tuleks saata selle liikmesriigi poolt määratud riiklikule organile või organitele, kus lennujaam asub. Lennuettevõtja poolt antavat abi puudutavad kaebused tuleks saata selle liikmesriigi poolt määratud riiklikule organile või organitele, kes väljastas(id) lennuettevõtjale tegevusloa.*
- (18) Kuna liikmesriikidel ei ole võimalik täielikult saavutada võetavate meetmete eesmärgi, milleks on kaitse ja abi kõrge ja samaväärse taseme kehtestamine kõigis liikmesriikides ning majandussubjektide ühtlustatud tingimustel tegutsemise tagamine ühtsel turul, seega oleks meetmete ulatust ja mõju arvestades neid parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (19) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistused käesoleva määruse rikkumise eest ja tagama nende karistuste rakendamise. Karistused, *mille hulka võib kuuluda asjaomasele isikule kompensatsiooni maksmine*, peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

- (20) Liikmesriigid peaksid teostama järelevalvet ja tagama käesoleva määruse täitmise ning määrama asjakohase ametiasutuse, kes täidab jõustamisega seotud ülesandeid. Kõnealune järelevalve ei tohiks mõjutada **puuetega ja** liikumispuudega isikute õigusi pöörduda kohtusse oma õiguste kaitseks siseriikliku õiguse alusel.
- (21) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest.
- (22) ***Hispaania Kuningriik ja Ühendkuningriik leppisid 2. detsembril 1987. aastal Londonis kahe riigi välisministrite ühisdeklaratsioonis kokku Gibraltari lennujaama kasutamisel tehtava suurema koostöö korra. See kord on seni ellu rakendamata,***

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Eesmärk ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse lennureisi tegevate **puuetega ja** liikumispuudega isikute kaitse ja abi eeskirjad ***nii nende kaitsmiseks diskrimineerimise eest kui neile antava abi tagamiseks.***
2. Käesoleva määruse sätteid kohaldatakse lennureisi tegevate **puuetega ja** liikumispuudega isikute suhtes, , ***kes kasutavad või kavatsevad kasutada reisijatele mõeldud lennuteenuseid, et lahkuda*** asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil ***asuvast lennujaamast, istuda seal ümber või saabuda sinna.***
3. ***Lisaks kohaldatakse artikleid 3, 4 ja 10 ka nende reisijate suhtes, kes lendavad kolmanda riigi lennujaamast asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil asuvasse lennujaama, kui*** lendu teenindav ***ettevõtja*** on ühenduse ***lennuettevõtja.***
4. Käesolev määrus ei mõjuta reisijate õigusi, mis on kehtestatud direktiiviga 90/314/EMÜ ja määrusega (EÜ) nr 261/2004.

5. *Kui käesoleva määruse sätted on vastuolus direktiivi 96/67/EÜ sätetega, siis kohaldatakse käesolevat määrust.*

6. *Käesoleva määruse kohaldamine Gibraltari lennujaama suhtes ei piira Hispaania Kuningriigi ja Ühendkuningriigi asjakohaseid õiguslikke seisukohti, võttes arvesse vaidlust suveräänsete õiguste üle territooriumi suhtes, millel nimetatud lennujaam paikneb.*

7. *Käesoleva määruse kohaldamine Gibraltari lennujaama suhtes peatatakse, kuni Hispaania Kuningriigi ja Ühendkuningriigi välisministrite 2. detsembri 1987. aasta ühisdeklaratsioonis esitatud kord on kehtima hakanud. Hispaania ja Ühendkuningriigi valitsus teavitavad nõukogu nimetatud korra kehtima hakkamise kuupäevast.*

Artikkel 2 Määratlused

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi määratlusi:

- a) "**puuetega ja** liikumispuudega **isikud**" – mis tahes **isikud**, kelle liikumisvõime on reisi ajal füüsilise (sensoorne või lokomotoorne, **alaline või ajutine**) või vaimse **invaliidsuse või** puude, vanuse või mis tahes muu põhjuse tõttu piiratud ning kelle seisund nõuab **asjakohast tähelepanu** ning kõikidele reisijatele kättesaadavate teenuste kohandamist tema erivajadustele;
- b) "lennuettevõtja" – kehtiva lennutegevusloaga õhutranspordiettevõtte;
- c) "lendu teenindav lennuettevõtja" – lennuettevõtja, kes teostab või kavatseb teostada lennu reisijaga sõlmitud lepingu alusel või teise füüsilise või juriidilise isiku nimel, kes on sõlminud reisijaga lepingu;
- d) "ühenduse lennuettevõtja" – lennuettevõtja, kellel on kehtiv lennutegevusluba, mille on andnud liikmesriik vastavalt nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2407/92 lennutegevuslubade väljaandmise kohta¹;

---

¹ EÜT L 240, 24.8.1992, lk 1.

- e) "reisikorraldaja" – korraldaja direktiivi 90/314/EMÜ artikli 2 lõigetes 2 ja 3 kindlaksmääratud tähenduses, välja arvatud lennuettevõtja;
- f) "lennujaama käitaja" või "**käitaja**" – asutus, kelle eesmärgiks on siseriiklike õigusaktide alusel lennujaama infrastruktuuride haldamine ja juhtimine ning asjaomases lennujaamas või lennujaamade süsteemis asuvate erinevate operaatorite tegevuse koordineerimine ja kontrollimine;
- g) "lennujaama kasutaja" – iga füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab reisijateveo eest õhu kaudu kõnealusest lennujaamast või kõnealusesse lennujaama;
- h) "lennujaama kasutajate komitee" – lennujaama kasutajate või neid esindavate organisatsioonide komitee;
- i) "ettetellimus" – asjaolu, et reisijal on pilet või muu tõend, mis tõendab, et lennuettevõtja või reisikorraldaja on ettetellimuse vastu võtnud ja selle registreerinud;
- j) "**lennujaam**" – maa-ala, mis on spetsiaalselt kohandatud lennukite maandumiseks, õhku tõusmiseks ja manööverdamiseks, kaasa arvatud abirajatised, mis lennuliikluse nõuete kohaselt on vajalikud nimetatud tegevuste läbiviimiseks, ning teenused, mis hõlmavad lennuteenuste osutamiseks vajalikke rajatisi;
- k) "**lennujaama parkla**" – lennujaama piirides asuv või lennujaama käitaja otsese kontrolli all olev parkla, mis vahetult teenindab lennujaama kasutavaid reisijaid;
- l) "**reisijatele mõeldud lennuteenused**" – reisijate õhutransporditeenus lennuettevõtja vahendusel regulaar- või mitteregulaarlendudega, mida võimaldatakse üldsusele tasu eest kas eraldi või paketi raames.

Artikkel 3
Vedamisest keeldumise vältimine

Lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja ei keeldu **puuet või** piiratud liikumisvõimet põhjenduseks **tuues**:

- a) **broneeringu vastuvõtmisest lennule väljumisega lennujaamast, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust;**
- b) **puuetega või liikumispuudega isiku lubamisest lennukile sellises lennujaamas tingimusel, et antud isikul on kehtiv pilet ja broneering.**

Artikkel 4
Erandid, eritingimused ja teave

1. Hoolimata artikli 3 sätetest võib lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja keelduda **puuetega või** liikumispuudega isiku ettetellimuse vastuvõtmisest või tema pardale lubamisest **tema puuet või piiratud liikumisvõimet põhjenduseks tuues ainult järgmistel juhtudel:**

- a) et täita **rahvusvahelises, ühenduse või riigi** õiguses sätestatud asjakohaseid ohutusnõudeid või **asjaomasele lennuettevõtjale lennuettevõtja sertifikaadi väljastanud asutuse kehtestatud ohutusnõudeid;**
- b) kui **kõnealuse puuetega või liikumispuudega isiku** pardaleminek või vedamine on **füüsiliselt võimatu** lennuki või selle **uste** suuruse tõttu.

Broneerimisest keeldumise korral esimese lõigu punktides a või b toodud alustel teevad lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja mõistlikke jõupingutusi, et pakkuda asjaga seotud isikule vastuvõetavat alternatiivi.

Puuetega või liikumispuudega isikule, kelle pardalevõtmisest keelduti tema puude või piiratud liikumisvõime tõttu ja teda saatvale isikule vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 pakutakse tagasimaksmise või teekonna muutmise võimalust vastavalt määruse (EÜ) nr 261/2004 artiklile 8. Õigus valida tagasilend või teekonna muutmine kehtib kõigi ohutusnõuete täitmise korral.

2. *Samadel tingimustel lõike 1 punktis a tooduga võib lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja nõuda, et puuetega või piiratud liikumisvõimega isikut saadaks teine isik, kes on suuteline osutama sellele isikule vajalikku abi.*

3. *Lennuettevõtja või tema esindaja teeb kättesaadaval kujul ja vähemalt samades keeltes kui teistele reisijatele kättesaadavaks ohutuseeskirjad, mida ta kohaldab puuetega ja liikumispuudega isikute vedamisel, samuti nende või liikumisabivahendite vedamise võimalikud piirangud, mis tulenevad õhusõiduki suurusest. Reisikorraldaja teeb sellised ohutuseeskirjad ja piirangud kättesaadavaks tema poolt korraldatavate, müüdavate või müügiks pakutavate reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide juurde kuuluvate lendude puhul.*

4. *Kui lennuettevõtja või tema agent või reisikorraldaja, kes rakendab erandeid vastavalt lõigetele 1 või 2, peab viivitamatult teavitama puuetega või liikumispuudega isikut selle põhjustest. Nõudmise korral teatab lennuettevõtja, tema agent või reisikorraldaja nendest põhjustest kirjalikult puuetega või liikumispuudega isikule kirjalikult viie tööpäeva jooksul arvates nõudmise esitamisest.*

Artikkel 5

Saabumis- ja väljumispunkti märgistus

Koostöös lennujaama kasutajatega lennujaama kasutajate komitee vahendusel kui see on olemas, ja asjaomaste puuetega ja liikumispuudega isikuid esindavate organisatsioonidega määrab lennujaama käitaja, võttes arvesse kohalikke olusid, terminalihoonetes ja neist väljaspool saabumis- ja väljumispunktid või lennujaama käitaja otsese kontrolli all oleva punkti, kus puuetega või liikumispuudega isikud saavad hõlpsalt teatada oma saabumisest lennujaama ja paluda abi. Nendes saabumis- ja väljumispunktides, mis lennujaama käitaja on määratlenud kasutamiseks puuetega ja liikumispuuetega isikutele ning mis on vastavalt tähistatud, peaks kättesaadaval kujul pakkuma põhilist teavet lennujaama kohta.

Artikkel 6

Teabe edastamine

1. Lennuettevõtja, tema agent või reisikorraldaja võtab kõik meetmed, mis on vajalikud puuetega ja liikumispuudega isikute abivajadust käsitlevate teadete vastuvõtmiseks kõigis nende müügipunktides asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil, sealhulgas müük telefoni teel ja Interneti kaudu.

2. Kui lennuettevõtja, tema agent või reisikorraldaja saavad teate abivajaduse kohta artikli 7 lõikes 1 sätestatud ajavahemiku jooksul, edastab ta teabe hiljemalt 36 tundi enne lennu avaldatud väljumisaega:

- lennuki väljumis-, siht- ja läbisõidukohaks oleva lennujaama käitajale ja*
- lendu teenindavale lennuettevõtjale, kui eritellimus ei olnud tehtud selle lennuettevõtja kaudu, kui just ei juhtu, et eritellimuse tegemise ajal ei ole teenindav lennuettevõtja veel teada, millisel juhul tuleb teave edastada nüpea kui see on teostatav.*

Kõigil teistel juhtudel tuleb lennuettevõtjal, tema agendil või reisikorraldajal edastada teave nii kiiresti kui võimalik.

3. Nii kiiresti kui võimalik pärast lennu väljumist teatab lendu teenindav lennuettevõtja viivitamata sihtlennujaama käitajale, kui see asub asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil, I lisas määratletud abi vajavate puuetega ja liikumispuudega isikute arvu ja kõnealuse abi laadi.

Artikkel 7
Õigus abile lennujaamas

1. ***Kui puuetega või liikumispuudega isik saabub lennujaama ümberistumiseks järgmisele lennule, vastutab*** lennujaama käitaja I lisas määratletud abi ***osutamise tagamise eest*** viisil, mis võimaldab isikul jõuda lennule, mille ta oli ette tellinud, tingimusel et isiku konkreetsest vajadusest kõnealuse abi järele teatatakse asjaomasele lennuettevõtjale, ***tema esindajale*** või reisikorraldajale ***48 tundi*** enne lennu avaldatud väljumisaega. ***Nimetatud teate edastamine kehtib ka tagasilennu kohta, juhul kui nii edasi- kui tagasilennuks kasutatakse sama lennuettevõtjat.***

2. ***Kui on nõutav juhtkoera kasutamine peab see olema korraldatud vastavalt lennujaama käitajale, tema agendile või reisikorraldajale tehtud taotlusele ja olema kooskõlas juhtkoerte vedamiseks õhusõiduki pardal rakendatavate riiklike eeskirjadega, kui need on olemas.***

3. Kui lõikest 1 tulenevat teadaannet ei *esitata*, teeb käitaja kõik mõistlikud jõupingutused I lisas määratletud abi osutamiseks selliselt, et asjaomasel isikul oleks võimalik sooritada lend, mille ta on ette tellinud.

4. ***Lõike 1*** sätteid kohaldatakse tingimusel, et:

a) isik ilmub registreerimiseks kohale:

- lennuettevõtja, *tema agendi* või reisikorraldaja poolt eelnevalt ja kirjalikult (sealhulgas elektroonilisel teel) sätestatud ajal või
- kui aega ei ole sätestatud, siis hiljemalt üks tund enne avaldatud väljumisaega, või

b) isik saabub ***punkti lennujaama piires***, mis on määratud kooskõlas ***artikliga 5***:

- lennuettevõtja, *tema agendi* või reisikorraldaja poolt eelnevalt ja kirjalikult (sealhulgas elektroonilisel teel) sätestatud ajal või
- kui aega ei ole sätestatud, siis hiljemalt kaks tundi enne avaldatud väljumisaega.

5. Kui **puuetega või** liikumispuudega isik on lennujaamas, **mille kohta kohaldatakse käesolevat määrust**, läbisõidul või kui lennuettevõtja või reisikorraldaja toimetab ta lennult, mille ta on ette tellinud, teisele lennule, **on** käitaja **kohustatud kindlustama sätteid** I lisas täpsustatud abi osutamiseks selliselt, et isikul oleks võimalik sooritada lend, mille ta on ette tellinud.

6. **Puuetega või** liikumispuudega isiku saabumisel käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvasse lennujaama **on** lennujaama käitaja **vastutav** I lisas täpsustatud abi **osutamise eest** viisil, mis võimaldab isikul jõuda oma lennujaamast väljumise punkti, millele on osutatud **artiklis 5**.

7. **Osutatavat abi kohandatakse nii palju kui võimalik iga reisija erivajadustele.**

Artikkel 8

Vastutus abi eest lennujaamas

1. Lennujaama käitaja **on kohustatud tagama abi osutamise puuetega ja** liikumispuudega isikutele **ilma lisatasuta** I lisas täpsustatud **abi**.

2. **Lennujaama käitaja võib pakkuda vastavat abi ise. Alternatiivina võib käitaja omal vastutusel sõlmida abi osutamiseks lepingu ühe või mitme poolega, tingimusel et on täidetud artikli 9 lõikes 1 osutatud kvaliteedinõuded. Käitaja võib koostöös lennujaama kasutajatega lennujaama kasutajate komitee vahendusel, kui selline komitee on olemas, sellise lepingu või sellised lepingud sõlmida omal algatusel või taotluse alusel, mille võib esitada muuhulgas ka lennuettevõtja, ja võttes arvesse kõnealuses lennujaamas olemasolevaid teenuseid. Taotlusele äraütlevalt vastates tuleb käitajal esitada kirjalik põhjendus.**

3. Lennujaama käitaja võib **mittediskrimineerival alusel** kehtestada selle abi rahastamiseks lennujaama kasutajatele **eriotstarbelise** tasu.

4. **Nimetatud eriotstarbeline** tasu on **mõistliku suurusega**, kulupõhine, läbipaistev ja kehtestatud **lennujaama käitaja poolt koostöös lennujaama kasutajatega, tehes seda lennujaama kasutajate komitee vahendusel**, kui see on olemas **või muu asjakohase üksusega**. See jagatakse lennujaama kasutajate vahel proportsionaalselt **kõikide** nende poolt kõnealusesse lennujaama ja sealt ära veetavate reisijate **koguarvuga**.

5. *Lennujaama käitajal peab olema vastavalt kehtivatele äritavadele eraldi raamatupidamine oma tegevuste kohta puuetega ja liikumispuudega isikutele abi osutamisel ning muude tegevuste kohta.*

6. *Lennujaama käitaja peab tegema lennujaama kasutajatele lennujaama kasutajate komitee vahendusel, kui see on olemas või mistahes muudele asjakohastele üksustele, samuti täitevorganile või täitevorganitele vastavalt artiklile 14 kättesaadavaks iga-aastase auditeeritud ülevaate puuetega ja liikumispuudega isikute abi osutamisel saadud tasude ja tehtud kulutuste kohta.*

Artikkel 9

Abi kvaliteedistandardid

1. ***Koostöös** lennujaama kasutajatega lennujaama kasutajate komitee vahendusel, kui see on olemas, ja **puuetega ja** liikumispuudega reisijaid esindavate organisatsioonidega kehtestab lennujaama käitaja I lisas määratletud abi kvaliteedistandardid ning määrab kindlaks nende täitmiseks vajalikud vahendid, välja arvatud lennujaamades, mille aastane vedude maht on **alla 150 000 reisija**. Selliste standardite kehtestamisel võetakse täiel määral arvesse rahvusvaheliselt tunnustatud korda ja **puuetega või** liikumispuudega isikute vedamise soodustamist käsitlevat tegevusjuhendit, **vastavalt ECACi toimimisjuhendile**. Lennujaama käitaja avaldab oma kvaliteedistandardid.*

2. Lennuettevõtja ja lennujaama käitaja võivad kokku leppida, et lennujaama käitaja osutab lennuettevõtja poolt lennujaama ja sealt ära veetavatele reisijatele abi, mis vastab kõrgemale standardile kui lõikes 1 nimetatud standardid, või osutab I lisas täpsustatud teenustele lisaks täiendavaid teenuseid. Kummagi rahastamiseks võib käitaja kehtestada lennuettevõtja suhtes lisaks *artikli 8 lõikes 3* nimetatule tasu, mis on läbipaistev, kulupõhine ja kehtestatud pärast konsulteerimist asjaomase lennuettevõtjaga.

Artikkel 10

Lennuettevõtjate poolt osutatav abi

Lennuettevõtja osutab *lisatasuta* II lisas täpsustatud abi *puuetega või* liikumispuudega isikule, kes väljub, *saabub* või viibib läbisõidul lennujaamas, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, tingimusel et isik vastab *artikli 7 lõigetes 1, 2 ja 4* sätestatud tingimustele.

Artikkel 11

Koolitus

Lennuettevõtjad ja lennujaama käitajad:

- a) tagavad kõikide puuetega ja liikumispuudega isikutele otsest abi osutavate töötajate ja allhankijate vastavate töötajate teavitamise erisuguse puude või liikumispuudega inimeste vajaduste rahuldamise kohta;*
- b) korraldavad kõikide lennujaamades reisijatega tegelevate töötajate koolitamise puuetega inimestele võrdsete võimaluste tagamise ja puuetega inimeste suhtes teadlikkuse suurendamise kohta;*
- c) tagavad uute töötajate töölevõtmisel neile puuetega inimeste alase koolituse ning töötajatele vajadusel täiendkoolituste läbiviimise.*

Artikkel 12

Hüvitis kahjustatud või kaotsiläinud ratastooli, muu liikumisabivahendi ja muude liikumis- ja abivahendite eest

Kui ratastool, muu liikumisabivahend või liikumis- ja abivahend on saanud kahjustada või läinud kaotsi tegevuse käigus lennujaamas või transpordil õhusõiduki pardale, tuleb reisijale, kellele ese kuulus, maksta hüvitist vastavalt rahvusvahelisele, ühenduse ja riiklikule õigusele.

Artikkel 13
Kohustustest loobumist käsitlev keeld

Käesoleva määruse alusel **puuetega ja** liikumispuudega isikute ees võetud kohustusi ei või piirata ega nendest loobuda.

Artikkel 14
Jõustamine

1. Iga liikmesriik määrab asutuse **või asutused**, kes **vastutavad** käesoleva määruse jõustamise eest seoses tema territooriumil paiknevatest lennujaamadest väljuvate ja sinna saabuvate lendudega. Vajaduse korral võtab see asutus **või need asutused** meetmed, mis on vajalikud **puuetega ja** liikumispuudega isikute õiguste kaitse, sealhulgas artikli 9 lõikes 1 nimetatud kvaliteedistandardite täitmise tagamiseks. Liikmesriigid teavitavad komisjoni määratud asutusest **või asutustest**.

2. **Liikmesriigid peavad vajadusel hoolitsema selle eest, et lõikes 1 kindlaks määratud õiguskaitseasutus või -asutused tagaksid artikli 8 rahuldava rakendamise, kaasaarvatud maksude kohta käivad sätted, pidades silmas ebaausa konkurentsi ärahoidmist. Liikmesriigid võivad nimetada selleks otstarbeks ka eriorgani.**

3. Kaebusi käesoleva määruse väidetava rikkumise kohta võib esitada igale lõike 1 alusel määratud asutusele **või asutustele** või muule liikmesriigi määratud pädevale **asutusele**.

4. **Ühes liikmesriigis asuv asutus, kellele on esitatud kaebus teise liikmesriigi määratud asutuse pädevusse kuuluva asja kohta, edastab kaebuse teise liikmesriigi vatsavale asutusele.**

5. **Liikmesriik võtab meetmeid puuetega ja liikumispuudega isikute teavitamiseks oma käesolevast määrusest tulenevatest õigustest ja võimalusest esitada kaebus kõnealusele määratud asutusele või asutustele.**

Artikkel 15
Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse sätete rikkumise puhul kohaldatavate karistuste kohta ja võtab kõik nende karistuste rakendamise tagamiseks vajalikud meetmed. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest **komisjonile ja** teatavad viivitamata neid mõjutavatest edasistest muudatustest.

Artikkel 16
Aruanne

Komisjon saadab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 1. jaanuariks 2010 aruande käesoleva määruse toimimise ja selle *mõju* kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlikud ettepanekud käesoleva määruse sätete üksikasjalikumaks rakendamiseks või määruse läbivaatamiseks.

Artikkel 17
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub *kahekümnenendal päeval pärast selle Euroopa Liidu Teatajas avaldamist. Seda kohaldatakse alates...^{*}, välja arvatud artiklid 3 ja 4, mida kohaldatakse alates...^{**}.*

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

---

^{*}

Kaks aasta pärast Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kuupäeva.

^{**}

Üks aasta pärast Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kuupäeva.

I LISA
Lennujaama käitajate *vastutusel olev* abi

Abi ja kord, mis on vajalik, et võimaldada **puuetega ja** liikumispuudega isikutel:

- teatada oma saabumisest lennujaama ja edastada taotlus abi saamiseks **artiklis 5** nimetatud määratud punktides terminalihoonetes ja neist väljaspool;
- liikuda määratud punktist registreerimislauani;
- registreerida end lennule ja registreerida pagas;
- siirduda registreerimislaua juurest õhusõidukini, täites sisserände-, tolli- ja julgeolekuprotseduurid;
- siirduda õhusõiduki pardale, olles varustatud **vastavalt vajadusele** tõstuki, ratastooli või muu vajaliku abiga;
- siirduda õhusõiduki ukse juurest oma kohale;
- paigutada õhusõidukil pagas hoiukohta ja seda kätte saada;
- siirduda oma kohalt õhusõiduki ukse juurde;
- tulla õhusõiduki pardalt maha, olles varustatud **vastavalt vajadusele** tõstuki, ratastooli ja muu vajaliku abiga;
- siirduda õhusõiduki juurest pagasisaali ja võtta vastu oma pagas, täites sisserände- ja tolliprotseduurid;
- siirduda pagasisaalist määratud punkti;
- jõuda läbisõidul ümberistumisega lendudele, saades vastavalt vajadusele abi õhus ja maal ning terminalides ja ühest terminalist teise minekul;
- **siirduda vajadusel tualettruumi.**

Kui puuetega või liikumispuudega isikut abistab saatja, peab viimasele andma vajadusel võimaluse osutada vajalikku abi lennujaamas ning pardaleminekul ja pardalt mahaminekul.

Mis tahes vajaliku liikumisabivahendi, sealhulgas ***näiteks*** elektriliste ratastoolide (***48tunnise*** etteteatamisega ja võimalike piirangutega seoses ruumipuudusega õhusõiduki pardal ***ning kohaldades ohtlikke veoseid käsitlevaid asjaomaseid õigusakte***) maapealne käitlemine.

Kahjustatud või kaotsiläänud liikumisabivahendite ajutine asendamine (***kuid mitte tingimata identsetega***).

Vajaduse korral tunnustatud ***juhtkoerte*** maapealne teenindamine.

Lendude sooritamiseks vajaliku teabe edastamine kättesaadaval kujul.

II LISA
Lennuettevõtjate poolt osutatav abi

Vastavalt siseriiklikele määrustele tunnustatud *juhtkoerte* vedamine *salongis*.

Lisaks meditsiinitehnikale kuni kahe liikumisabivahendi vedu iga liikumispuudega *isiku* kohta, sealhulgas elektrilised ratastoolid (*48tunnise* etteteatamisega ja võimalike piirangutega seoses ruumipuudusega õhusõiduki pardal *ning kohaldades ohtlikke veoseid käsitlevaid asjaomaseid õigusakte*).

Lendu käsitleva *vajaliku* teabe edastamine kättesaadaval kujul.

Taotluse korral ja ohutuseeskirju *ning vabade kohtade olemasolu* järgides *kõikide mõistlike jõupingutuste tegemine istekohtade korraldamiseks puuetega või* liikumispuudega *isikute vajadusi* arvestades.

Vajadusel tualettruumi siirdumisel abistamine.

Kui puuetega või liikumispuudega isikut abistab saatja, teeb lennuettevõtja jõupingutusi selleks, et anda viimasele istekoht puuetega või liikumispuudega isiku kõrval.